

8 SEP 1981

جامعہ ہندوستان
JAMIA HIND
MS. COLLECTION
قسم المخطوطات
مدرسہ گزٹہ

FORWARDED

491.555
B53 M

یا فتاح

۱

رب یومّم بالخیر بسم اللہ الرحمن الرحیم و بہ نستعین

حمد فاعل شیا حق جل علی را کدام خوشنما جویم که شاید خجالت
و شکر آگهی اورا کدام کلمه فصیح و کلام بلیغ گویم که ادای حق آن نماید
خرفیکه درینجا شاید کدارش معاذیرست و فعلیکه باید سرور پیش آنگذارد
از تقصیر و حال لغت مستثنای نبی آدم سید عالم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم
و مدح آل الطهار و اصحاب کبار اوم برین منوال است و اضافت عجز
سجود و تدبیر صفت الی ان خوشترین افعال انا بعد بنده احقر
سیفه محاسن خوش کلامی امیر حمید حسینی بکرامی میگوید
که جودت گفتار و محبت اورا که سوائے اعظم کمالات انسانی است

از انکه

از آنکه آدمی از حیوان بخلق شسته می‌یابد و باین پشت را و از سائر
موجودات امتیازی نمی‌نماید و علم لغت و صرف خود منطبق و متجانس و بیع
موضوع برای تحصیل همین بلکه بدیع است بنا علیه درین ایام که سال
هزار و دویست و چهارده است خواستم که فواید اکثر الاستعمال علم خود را
از عربی بفارسی بزم و اشعار و کلمات سائده فارسی و خوشگوئی‌ها
در مواقع سبقت بزم و آرم و الله سبحانه و تعالی مقدمه بر ناظران
این سواد مخفی بیاورد که در علم خود کجاست از کلمه کلام میکنند و علمای آن
توانین قرار داده اند پس جمله آن آنچه در زبان فارسی مدخل دارد
درین رساله که مسیبه به منتخب الفحو است بعبارت واضح و نکات شریف و
تا فارسی خوانان را باسانی معلوم شود باید دانست که کلمه در اصطلاح
سخن یا لفظی است که وضع کرده باشد برای معنی مفرد و معنی مفرد آنرا گویند
که خبر لفظ بر جز معنی دلالت نکند مثلاً تمام لفظ زید بر شخصی بر شخصی این
نام اوست دلالت دارد بر این لفظ که زاید و دلالت بر اجزای شخصی

که عبارت از اعضای دست دال نیست و کلمه بر قسم مقسوم است
 اول اسم دوم فعل سوم حرف اسم کلمه الیت که دلالت میکند
 بر معنی که ثابت در ذات آن و هیچ یکی از ازمانه ثلثه که ماضی حال و مستقبل
 در ضمن آن مفهوم نمیشود و مراد از دلالت کردن بر معنی که ثابت در ذات
 باشد الیت که در دلالت خود بر معنی محتاج بانضمام لفظ دیگر نشود
 مثل لفظ الی که دلالت بر خدا میکند و این معنی در ذات این لفظ یافته میشود
 و برای دریافت این معنی احتیاج بانضمام لفظ دیگر با این لفظ نیست
 و یکی از ازمانه ثلثه از این لفظ مفهوم نمیکرد و فعل کلمه الیت که دلالت
 میکند بر معنی که ثابت است در ذات آن و یکی از ازمانه ثلثه از آن
 در ضمن آن مفهوم میشود چنانچه آمد و می آید و خواهد آمد دلالت میکند بر معنی
 آمدن که در ذات این الفاظ ثابت است و زمانه ماضی از لفظ اول و زمانه حال
 از لفظ دوم و زمانه مستقبل از لفظ سوم مفهوم میشود و حرف کلمه الیت
 که معنی از آن بی انضمام لفظ دیگر معلوم نمیشود مانند لفظ از که در زبان

فارسی